

Az RFKB döntések hatása a szakképzésbe belépő tanulók számának változására

*Elemzés a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok
2008 és 2010 között meghozott döntéseinek hatásairól*

SZAKISKOLA_2012

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Nonprofit Kft. olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet - Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Institute for Economic and Enterprise Research -
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A tanulmányt írta:

Hajdu Miklós
elemző, MKIK GVI
miklos.hajdu@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
tothij@econ.core.hu

Kézirat lezárva: 2012. július 19.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Nonprofit Kft.
Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: 235-0584
Fax: 235-0713
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: <http://www.gvi.hu>

Összefoglalás

Magyarországon a törvényi szabályozás értelmében 2008 óta a Regionális Fejlesztési Bizottságok (RFKB) döntenek az iskolarendszerben oktatott szakképzési programok beiskolázási keretszámainak tanévenkénti változásáról az egyes régiókban. Az elemzés ezen bizottságok 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben meghozott döntéseinek hatását vizsgálja. Az eredmények arra mutatnak, hogy a beiskolázási létszámok növekedésének irányába ható asszimmetria tapasztalható az eddigi RFKB döntésekben. Ehhez társul azon megállapítás, amely szerint az RFKB döntéseket jellemzően nem követi a munkaerő-kínálat alkalmazkodása: a bizottságok döntéseinek kevesebb, mint fele von maga után a döntés tartalmának megfelelő irányú változást az egyes években. Ez az arány azonban jóval magasabb a létszámnövekedést támogató döntések körében, mint az ezzel ellentétes döntéseknél. Mindezt figyelembe véve tehát a rendszer gyakorlati működése a munkaerő-kínálatnak a várható munkaerő-kereslethez való igazítását a szakiskolai rendszerbe való beiskolázás növelésének ösztönzése mellett valósítja meg.

Bevezetés

A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (RFKB-k) 2008-ban kezdték meg működésüket a szak- és felnőttképzést érintő reformok végrehajtásához kapcsolódó, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényt módosító 2007. évi CII. törvényben foglaltaknak megfelelően Magyarország régióiban. E törvény értelmében minden régióban az RFKB

„dönt a gazdaság igényeit és a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos beiskolázásra vonatkozó döntéseket figyelembe véve a szakképzés regionális szükségleteiről, meghatározza a térségi integrált szakképző központ és a szakképzés-szervezési társaság által folytatandó szakképzés irányait és beiskolázási arányait ...“¹

Mindemellett több más, a szakképzéssel kapcsolatos döntési, javaslattevési és véleményezési feladatkörrel is felruházta a fentebb említett törvény az RFKB-kat, azonban e tanulmány kizárólag a szakképzési beiskolázási arányokkal kapcsolatos bizottsági döntések hatásainak elemzésére összpontosít.

---

¹ 2007. évi CII. Trv. 33. §.

A bizottságok tagságát is ugyanezen törvény szabályozza a következőképpen:

„A bizottság az OÉT-ben képviselettel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek, illetve azok szervezetei, a területi gazdasági kamarák, az oktatásért felelős miniszter, a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter, az állami foglalkoztatási szerv, a regionális fejlesztési tanács, a regionális munkaügyi tanács, a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal (régióként egy-egy), valamint a szakképzést folytató intézmények fenntartói (három) képviselőiből áll.“²

A bizottságok az egyes iskolarendszerben oktatott szakképzési programokat háromféle döntéssel illetik alapvetően: 1) kiemelten támogatott szakma; 2) támogatott szakma; 3) nem támogatott szakma. Ezen kategóriákon túl régióként és évenként eltérő módon további részleteket is megfogalmazhattak az RFKB-k – például a beiskolázási keretszámok változásának arányait –, azonban jelen keretek között ezek elemzése nem lehetséges. A fentebb említett három döntési kategória mögött rendre a beiskolázási keretszámok növelésének, szinten tartásának illetve csökkentésének szándéka rejlik. Az adott évben meghozott döntések a rákövetkező évben megkezdődő tanév keretszámait érintik, tehát például a 2008. évi döntések a 2009/2010 beiskolázását érintették.

Jelen tanulmány célja annak elemzése, hogy az RFKB-k döntések nyomán hogyan alakult a szakképzésbe belépők száma régióként az egyes szakmákban a döntések meghozatalát követő tanévben az előző tanévhez képest. Tehát az elemzés a RFKB döntések érvényesülését, a szakiskolák e döntésekhez való alkalmazkodását vizsgálja. E dolgozat egy komplex hatásvizsgálat kiindulópontjának tekinthető, amelyben döntésenként aggregáltan elemezzük, hogy azokat milyen valós reakciók, változások követték.

Az RFKB-k működésének körülményeit, jellemzőit és hatásait illetően mindeddig kevés elemzés született (Oktatási Hivatal, 2009; Fazekas, 2009; Fazekas, 2011). Közülük a legátfogóbb munkának Fazekas (2011) tavaly megjelent tanulmányát tekinthetjük, amely komplex áttekintést ad az RFKB-k döntéseit befolyásoló tényezőkről illetve az RFKB-k

---

² Uo.

döntéseinek hatásairól. Jelen tanulmány Fazekas (2011) munkájának nyomán készült és annak kiegészítéséül, folytatásául szolgál, azt itt bemutatott elemzéshez hasonló szűkebb keretek között ugyanis Fazekas (2011) is bemutatott több más vizsgálat mellett.

A vizsgálat módszere és a felhasznált adatok

A kutatás alapját a Fazekas (2011) által használt adatbázis képezte³, amely szakmák – alap-szakképesítések – szerint tartalmazza többek között az RFKB kategorikus döntéseit a 2008., a 2009. és a 2010. évekből⁴, illetve a szakképzés 11. évfolyamára belépők számát régiókénti bontásban a 2008/2009-es illetve a 2009/2010-es tanévekben a KIR-STAT adatbázisaiból származó adatok alapján. Az adatbázis ezen adatsorát kiegészítettük a későbbi, tehát a 2010/2011-es és a 2011/2012-es tanévekre vonatkozó információkkal a KIR-STAT újabb adatainak felhasználásával. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a legfrissebb, tehát a 2011/2012-es tanévre vonatkozóan a szakképzés 11. évfolyamán tanulók számához tudtunk csak hozzájutni a KIR-STAT-tól – míg a korábbi tanévekben kifejezetten a szakképzésbe a 11. évfolyamon belépők számával tudtunk kalkulálni. Ez az MKIK szakértőivel folytatott konzultáció alapján bár az évek közötti összehasonlítást torzító tényező, nem jelent komolyabb akadályt az évek összevetése során, hiszen a szakképzést a diákok az esetek túlnyomó részében a 11. évfolyamon kezdik meg.

Nem tisztázott pontosan, hogy az RFKB döntések mely szakképző évfolyamokat érintik. Fazekas (2011) továbbá felveti tanulmányában a KIR-STAT adatbázisainak gyengeségeit is, közöttük kiemelve alap-szakképesítéseket követő elágazások, rész-szakképesítések és ráépülések problémáját. Ezekre ugyanis a diákok az alap-szakképzés megkezdése után lépnek be, így a KIR-STAT összesítéseiben egyazon diák többször, több évfolyamot tekintve is megjelenhet mint szakképzésbe belépő tanuló, ami súlyosan torzíthatja az eredményeket. Mindez indokoltá teszi azt, hogy elemzésünket a 11. évfolyam belépőire korlátozzuk. E döntés mellett szól továbbá a 2011/2012-es tanévet

---

³ Lásd: http://gvi.hu/data/research/RFKB_dont_2011_110517.sav és http://gvi.hu/data/research/RFKB_dont_2011_110517.csv

⁴ Az adatbázisban rögzített döntések túlnyomó része az Oktatási Hivatal (OH) honlapján (http://www.oh.gov.hu/regionalis_fejlesztesi) érhető el. A portálon nem közölt döntéseket a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által vezetett összesítésből kerültek rögzítésre.

jellemző létszám-adatok jellege is, hiszen az egyes évfolyamokon tanuló diákok közül a 11. évfolyamosok körében a legmagasabb frissen belépők aránya.⁵

Az elemzés során a RFKB-k döntéseinek hatását, hatásosságát a szakképzésbe a 11. évfolyamon belépők számának tanévek közötti változásán keresztül ragadjuk meg⁶. Egyes szakmákban régióként az adott tanévben a korábbihoz képest tapasztalt 5 főnél nagyobb létszámcsökkenést értelmeztük a beiskolázási keretszám csökkenéseként, az 5 főnél nagyobb létszámnövekedést pedig a keretszám emelkedéseként, míg az 5 főt meg nem haladó létszámváltozásokat – és természetesen a létszám változatlanóságát – a keretszám stagnálásaként. Ezen tanévek közötti változási irányokkal hasonlítjuk össze az RFKB-k adott évi szakmánkénti, régiós érvényű döntéseit⁷, amelynek eredményeit a következőkben tárgyaljuk.

Eredmények

Az RFKB évenként nagyságrendileg félezer döntést hoztak meg 2008 és 2010 között (lásd az 1. táblázatot). Megállapítható, hogy az évek során egyre több döntés született összességében. Érdeemes megvizsgálni a döntések számának alakulását kategóriánként is az egyes években: a keretszámok stagnálását és emelkedését célzó döntések száma dinamikusan emelkedett, míg a csökkentésre vonatkozó határozatok már eleve viszonylag alacsony száma visszaesett, majd alig változott.

---

⁵ Tipikus belépési pontok a szakképzésbe a 9. évfolyam előrehozott szakképzés esetében, a 11. évfolyam a hagyományos szakképzési rendszert követve, illetve a 13. évfolyam az érettségi utáni képzések körében.

⁶ A továbbiakban a 2011/2012. évi létszámadatokra is úgy tekintünk, mint a szakképzésbe belépők számára a korábbi tanévekben.

⁷ Tekintettel arra, hogy a felhasznált adatok nem mintavételre alapulnak, hanem a teljes sokaság ismerete által képződtek, a statisztikai számításokat mellőzzük.

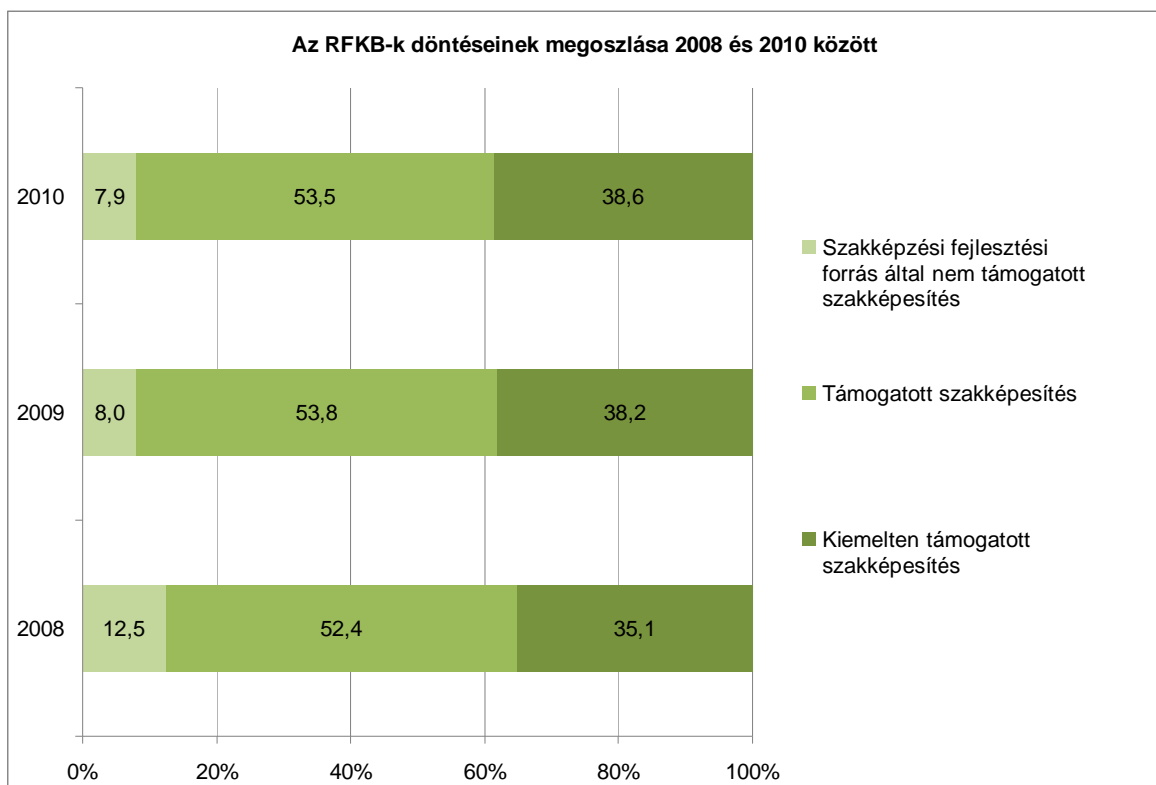
1. táblázat. Az RFKB-k által meghozott döntések számának alakulása 2008 és 2010 között (db)

		Az adott évben meghozott döntések száma		
		2008	2009	2010
A bizottságok döntése	Szakképzési fejlesztési forrás által nem támogatott szakképesítés	55	37	40
	Támogatott szakképesítés	231	248	272
	Kiemelten támogatott szakképesítés	155	176	196
	Összesen	441	461	508

Forrás: RFKB_dont_0810

A döntések megoszlását illetően a csökkenést célzó határozatok visszaszorulásáról, míg a növekedésre irányuló döntések arányának emelkedéséről számolhatunk be a keretszámok változatlanul hagyását irányzó határozatok viszonylagosan állandó részesülése mellett az évek során (lásd az 1. ábrát).

1. ábra. Az RFKB-k által meghozott döntések megoszlásai 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben ($N_{2008}=441$, $N_{2009}=461$, $N_{2010}=508$)

Forrás: RFKB_dont_0810

Az RFKB-k döntéseinek és a szakképzést ténylegesen megkezdők számának évenkénti kapcsolatát az 2.-4. táblázatok mutatják be országos szinten. A táblázatok celláiban olvasható számok az RFKB-k döntéseinek darabszámát jelképezik. Megfelelő hatásúnak tekinthetőek a félkövérrel szedett átlóban lévő döntések, ezen esetekben ugyanis a bizottságok döntésének megfelelően változott a szakképzésbe belépők száma.

2. táblázat. Az RFKB-k 2008. évi döntéseinek és a szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2008/2009. és a 2009/2010. tanévek közötti változásának viszonya (db)

		A szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2008/2009. és a 2009/2010. tanévek közötti változása			
		Csökcent	Változatlan	Nőtt	Összesen
A bizottságok döntése	Szakképzési fejlesztési forrás által nem támogatott szakképesítés	11	30	14	55
	Támogatott szakképesítés	47	98	86	231
	Kiemelten támogatott szakképesítés	40	49	66	155
	Összesen	98	177	166	441

Forrás: RFKB_dont_0810; KIR-STAT

A 2. táblázat adatai alapján megállapíthatjuk, hogy a 2008-ban országos szinten meghozott összesen 441 darab RFKB döntésnek mindösszesen 39,7%-át követte a tanulói létszámok döntéseknek megfelelő változása. Továbbá a döntések 12,2%-a kifejezetten ellentétes⁸ irányú változást vont maga után (az e szempontból releváns darabszámok kurzív kiemeléssel szerepelnek a táblázatban). Az egy évvel későbbi, 2009-ben meghozott döntések nyomán némileg negatívabb képet kaphatunk (lásd a 3. táblázatot).

⁸ Kifejezetten ellentétes irányú változásnak tekintettük, amikor 1) növekedést célzó döntést csökkenés követett és amikor 2) csökkenést célzó döntést növekedés követett.

3. táblázat. Az RFKB-k 2009. évi döntéseinek és a szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2009/2010. és a 2010/2011. tanévek közötti változásának viszonya (db)

		A szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2009/2010. és a 2010/2011. tanévek közötti változása			
		Csökcent	Változatlan	Nőtt	Összesen
A bizottságok döntése	Szakképzési fejlesztési forrás által nem támogatott szakképesítés	8	22	7	37
	Támogatott szakképesítés	75	105	68	248
	Kiemelten támogatott szakképesítés	72	50	54	176
	Összesen	155	177	129	461

Forrás: RFKB_dont_0810; KIR-STAT

A 461 döntésnek 36,2%-a vont maga után megfelelő változást a szakképzésbe belépők számát illetően, míg a bizottsági döntésekkel ellentétes reakciók aránya 17,1%-ra nőtt. Megállapíthatjuk tehát, hogy az RFKB-k működésük második évében még kisebb hatással voltak a beiskolázási keretszámok változásainak irányaira, mint a kezdeti évben. A 2010. évi döntések nyomán azonban már kedvezőbben alakultak ezek az arányok (lásd a 4. táblázatot).

4. táblázat. Az RFKB-k 2010. évi döntéseinek és a szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2010/2011. és a 2011/2012. tanévek közötti változásának viszonya (db)

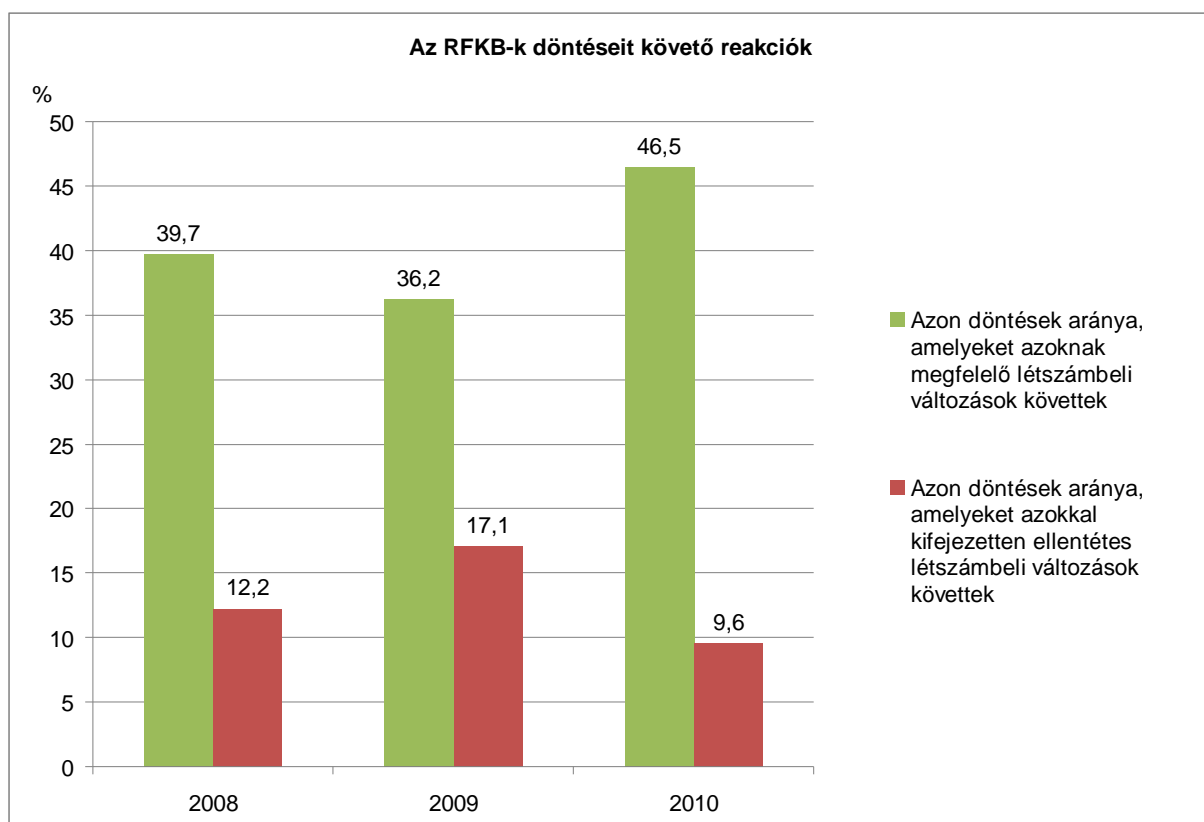
		A szakképzést a 11. évfolyamokon ténylegesen megkezdők számának a 2010/2011. és a 2011/2012. tanévek közötti változása			
		Csökcent	Változatlan	Nőtt	Összesen
A bizottságok döntése	Szakképzési fejlesztési forrás által nem támogatott szakképesítés	5	14	21	40
	Támogatott szakképesítés	32	103	137	272
	Kiemelten támogatott szakképesítés	26	42	128	196
	Összesen	63	159	286	508

Forrás: RFKB_dont_0810; KIR-STAT

A 2010. évi döntéseknek ugyanis 46,5%-át követték megfelelő változások a beiskolázási létszámok tekintetében, míg mindössze 9,6% volt azon döntések aránya, amelyeknél az RFKB döntésekkel ellentétes irányban változtak a belépők számai.

Azonban ismét felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 2011/2012. tanévre vonatkozó létszám-információink valamelyest eltérnek a korábbi tanéveket jellemző adatainktól. Összességében megállapíthatjuk, hogy 2008 és 2010 között az országban évenként meghozott összes bizottsági döntést mindhárom évben csak 36,2-46,5%-os arányban követték azoknak megfelelő létszámbeli változások (lásd a 2. ábrát).

2. ábra. Az RFKB-k azon 2008., 2009. és 2010. évi döntéseinek aránya, amelyeket azoknak megfelelő illetve kifejezetten ellentétes létszámváltozási reakció követett az összes döntés körében az adott években ($N_{2008}=441$, $N_{2009}=461$, $N_{2010}=508$)

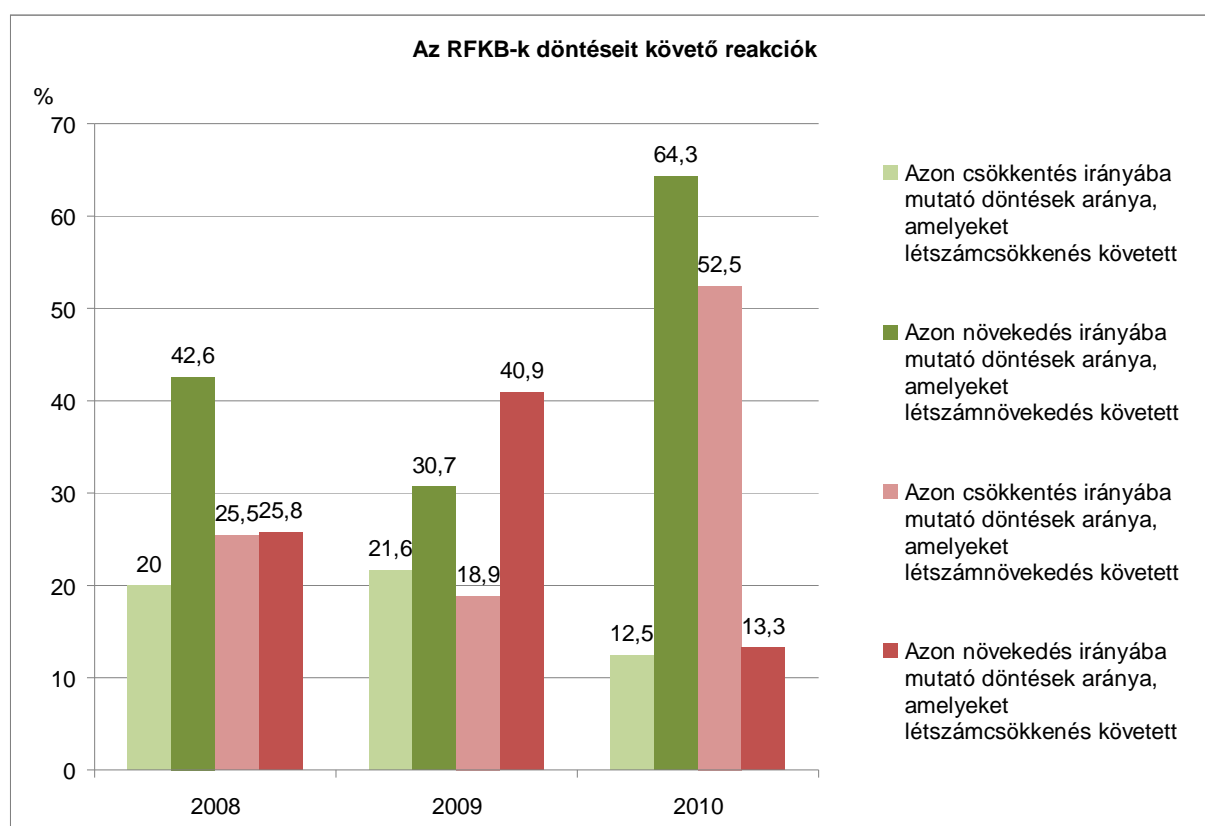

Forrás: RFKB_dont_0810; KIR-STAT

A fentebbi táblázatokat érdemes abból a szempontból is megvizsgálni, hogy melyik változási irányban – tehát a csökkenés vagy a növekedés felé – hatottak inkább a döntések, tehát mely kimenetelű döntéseket követik inkább az azoknak megfelelő létszámváltozások. A 3. ábrán vázolt arányokat tekintve látható, hogy mindhárom vizsgált évben a növekedésre vonatkozó döntéseket számottevően nagyobb arányban követték a döntésnek megfelelő változások a beiskolázási létszámok tekintetében, mint a csökkenést

célzó döntéseket. Mindemellett a döntésekkel kifejezetten ellentétes irányú reakciók gyakoribbak voltak a növekedést irányzó határozatokat követően az első két vizsgált évben, míg ez a kapcsolat megfordult a 2010. évi döntések esetében.

3. ábra. Az RFKB-k azon 2008., 2009. és 2010. évi létszámnövelést illetve –csökkentést célzó döntéseinek aránya, amelyeket azoknak megfelelő illetve ellentétes létszámváltozási reakció követett az összes adott irányú döntés körében az egyes években ($N_{CSÖKKENTÉS, 2008}=55$, $N_{NÖVELÉS, 2008}=155$, $N_{CSÖKKENTÉS, 2009}=37$, $N_{NÖVELÉS, 2009}=176$, $N_{CSÖKKENTÉS, 2010}=40$, $N_{NÖVELÉS, 2010}=196$)

Forrás: RFKB_dont_0810; KIR-STAT

A szakiskolai kibocsátás alakulása tehát a növekedési irányban rugalmasabbnak bizonyul, mint a csökkenési irányban: az intézmények szintjén tapasztalható alkalmazkodási készség tehát nem szimmetrikus a két potenciális változási lehetőséget – a létszámok csökkentését és növelését – illetően.

Mindezt úgy is fogalmazhatjuk, hogy egy létszámnövekedésre vonatkozó döntés teljesülésének kétszer nagyobb esélye volt 2008-ban (42,6/20) , mintegy 1,4-szer nagyobb esélye 2009-ben (30,7/21,6) és 5,1-szer nagyobb esélye 2010-ben (64,3/12,5), mint a tanulói létszám csökkenésére vonatkozó döntések teljesülésének.

Mindez a szakiskolai kibocsátást növelő tényezőként is hat. Emellett a szakiskolai kibocsátás növekedése irányába hat az is, hogy az RFKB-k jellemzően a beiskolázási létszámok stagnálását, illetve növelését célozzák döntéseikkel.

Következtetések, további kutatási lehetőségek

Az eredmények alapján belátható, hogy 2008-2010 között az RFKB-k döntései és a szakképzésbe belépő tanulók létszámváltozása között komoly diszkrepancia tapasztalható. A beiskolázási keretszámok jelenlegi szabályozó-rendszere a gyakorlatban a szakképzésben részesülők számának növelése irányába hat a következő okok miatt:

- 1) az RFKB-k jellemzően a létszámok stagnálására, illetve növelésére irányuló döntéseket hoznak;
- 2) a létszámcsökkentést célzó döntéseket kisebb arányban követi a döntéseknek megfelelő reakció (tehát létszámcsökkenés), míg a létszámnövelést irányzó döntéseket nagyobb arányban követi a döntésnek megfelelő reakció (tehát létszámnövelés).

Mindezek mellett a Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet szakképzettek 3-4 év múlva várható munkaerő-piaci kilátásaira vonatkozó előrejelzései, a becsült aggregált kínálat és kereslet elemzése, összességében a szakiskolát végzettek túlkínálatát valószínűsítik [lásd Fazekas és Hajdu (2011) illetve Hajdu és Dörgő (2012)]. Mindemellett a kínálat hosszú távú tendenciáit becsülő mikroszimulációs modell [Hermann és Varga (2012)] szerint a 2010 és 2020 között a legfeljebb szakiskolát/szakközépiskolát végzettek aránya évente 27%-on állandósul Magyarországon a szabályozói környezet változatlansága esetén, habár az abszolút számokat tekintve jelentős csökkenés várható e végzettségi kategóriában is a kedvezőtlen demográfiai folyamatok következtében.

A fenti megállapítások számos új kutatási kérdést vonnak maguk után az RFKB-k működésével kapcsolatban. Továbbá a szakképzést érintő változások (a duális képzési rend kialakítása, a tankötelezettség lerövidítése, stb.), az RFKB-k megyei bizottságokká történő átszervezése és végül, de nem utolsó sorban a szakképzés jelentőségét növelő politikai lépések mind olyan tényezők, amelyek aktuálissá teszik e témát. A jelen tanulmány kapcsán felmerülő kutatási kérdések egyik legfontosabbika az RFKB-k működése és a szakképzésbe belépők számának szabályozása mögött rejlő jogi, törvényi háttér pontos feltárása. A Bevezetésben idézett törvényrészlet világosan az RFKB-knak delegálja a keretszámok alakulásáról való döntést, azonban a tanulmány megállapítása szerint a gyakorlatban az iskolák csak alig veszik figyelembe ezeket a döntéseket a tényleges beiskolázási keretszámok kialakításakor. Kérdés, hogy ez a tény mennyiben harmonizál a jogi körülményekkel, nem történik-e jogsértés a beiskolázás folyamatában illetve pontosan mely szabályozások teszik lehetővé a jogalkotói szándékkal ellentétes helyzet kialakulását.

Az adatok, szabályozások elemzésén túl célszerű lenne további megfontolásokat és tényezőket is feltárni a döntésekben és azok érvényesítésében illetékes szereplőkkel folytatott interjúk, illetve egy-egy iskola alkalmazkodását leíró esettanulmányok segítségével. Fazekas (2011) tanulmányában sok szempontból járta körül a bizottságok döntéseit befolyásoló hatásokat, aminek szerves folytatása, kiegészítése lehetne a tényleges keretszám-változások mögöttes tényezők komplex felmérése. A fentebb bemutatott eredmények tükrében különös fontosságú lenne a bizottsági döntések és a megvalósuló létszámváltozások közötti kapcsolatok oksági elemzése is.

A szakiskolai beiskolázási keretszámok döntési rendszerének vizsgálatát a szakpolitikai döntések hatékonysága szempontjából is érdeme lenne elvégezni és összevetni a döntési rendszer fenntartásának, működtetésének költségeit és a döntési rendszer tényleges eredményeit – egy ilyen kutatás megalapozhatja egy hatékonyabb és költséghatékonyabb döntési modell kialakítását.

Hivatkozások

Fazekas, Mihály (2009): *A 2008-as RFKB döntések előkészítésének elemzése: Az RFKB döntések, tihanyi javaslatok és munkaerőpiaci előrejelzések összevetése*. MKIK GVI. Budapest. <http://www.gvi.hu/index.php/hu/research/showItem.html?id=296> (acc. 2012.07.04.)

Fazekas, Mihály (2011): *Az RFKB döntések háttere és hatásossága: A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok 2008. és 2010. közötti működése a számok tükrében*. MKIK GVI. Budapest. <http://www.gvi.hu/index.php/hu/research/showItem.html?id=268> (acc. 2012.07.04.)

Fazekas, Mihály és Hajdu, Miklós (2011): *A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása – 2011*. MKIK GVI. Budapest. http://gvi.hu/data/research/szakiskola_2011_vallalatok_tanulmany_111130.pdf (acc. 2012.07.18.)

Hajdu, Miklós és Dörgő, Benedek (2012): *A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása – 2012*. MKIK GVI. Budapest.

Hermann Zoltán és Varga Júlia (2012): *A népesség iskolázottságának előrejelzése 2020-ig – Iskolai mikroszimulációs modell (ISMIK)*. Budapest, MTA KTI. <http://www.econ.core.hu/file/download/bwp/bwp1204.pdf> (acc. 2012.06.07.)

Oktatási Hivatal (2009): *A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok Határozatainak Feldolgozása a Szakképzés Irányairól és Arányairól*. Budapest.